

Utvalg:	Oppvekst- og kulturutvalget
Møtested:	Rådhusalen, Tana Rådhus
Dato:	11.02.2014
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 464 00 200, eller på e-post til postmottak@tana.kommune.no. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Tana, 3. februar 2014

Solbjørg Ravna
Leder

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
PS 1/2014	Godkjenning av innkalling		
PS 2/2014	Godkjenning av saksliste		
PS 3/2014	Godkjenning av protokoll fra møtet den 02.12.13		
PS 4/2014	Langnesmarkedet - avslutning av kommunal medvirkning		2014/273
PS 5/2014	Veinavn til hovedveistrekningene i Tana kommune		2012/848
PS 6/2014	Referatsaker/Orienteringer		
RS 1/2014	Søknad om midler til arrangement av samefolkets dag		2014/28
RS 2/2014	Tilskudd - arrangement Samefolkets dag 2014		2014/28
RS 3/2014	Søknad om tilskudd til arrangement 6. februar - Samefolkets dag ved Tana bru		2014/256
RS 4/2014	Tilskudd - arrangement Samefolkets dag 2014		2014/256
RS 5/2014	Navn på veier i Tana kommune: Sammenstilling av navneforslag 2013		2012/847

PS 1/2014 Godkjenning av innkalling

PS 2/2014 Godkjenning av saksliste

PS 3/2014 Godkjenning av protokoll fra møtet den 02.12.13

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Oppvekst- og kulturutvalget	4/2014	11.02.2014

Langnesmarkedet - avslutning av kommunal medvirkning**Rådmannens forslag til vedtak**

Tana kommune sier opp eventuelle avtaler med Nedre Tana Danselag om kommunal medvirkning til å gjennomføre Langnesmarkedet.

Saksopplysninger

Langnesmarkedet har i nyere tid blitt arrangert med kommunal medvirkning. I kommunens arkiv finnes det lite skriftlig materiale om kommunes medvirkning. I 1995 ble det inngått en skriftlig avtale mellom Tana kommune og Nedre Tana Danselag om avvikling av Langnesmarkedet den 15.7.1995. Etter at daværende kultursjef sluttet i sin stilling i august 1996 har det ikke vært inngått nye samarbeidsavtaler. Nedre Tana Danselag må ha overtatt Langnesmarkedet i sin helhet i 1997, samtidig som samarbeidet med teknisk etat fortsatte. I 2006 var det en brevveksling mellom kommunen og danselaget om kostnadsdekning.

De siste årene har kommunens medvirkning vært at Utviklingsavdelingen mottar og videreformidler påmeldinger for de som ønsker å ha salgsbod på markedet. I tillegg har BA-avdelingen lånt ut toaletter og transportert søppeldunker til og fra Langnes.

Langnesmarkedet er det eneste arrangementet som har fått denne tjenesten fra kommunen, med unntak av arrangementer der kommunen er medarrangør.

Nedre Tana danselag som arrangerer markedet er varslet pr e-post til lederen om at saken skal behandles i OKU.

Vurdering

Kommunens medvirkning til gjennomføring av Langnesmarkedet er unik ettersom det er kun dette arrangementet kommunen støtter ved å utføre tjenester. Ingen andre lag og foreninger i Tana nyter slik støtte som gis til Nedre Tana danselag.

Slik markedet har utviklet seg til å bli et arrangement med stor publikumstilstrømning synes det å være unødvendig med kommunal medvirkning.

Med dagens teknologi (e-post og sosiale media) er det et unødvendig byråkrati at kommunen er mellommann mellom danselaget og aktørene som ønsker å delta på markedet.

Markedet arrangeres på sommeren midt i kommunens ferieavvikling. I den perioden er det få, eller bare en ansatt på jobb i BA. I en travel tid er det å utøve transportoppdrag for private ikke ønskelig.

Sett i forhold til likebehandling av lag og foreninger i Tana må kommunens medvirkning til langnesmarkedet avsluttes.

Nedre Tana danselag kan søke om kulturmidler på lik linje med øvrige lag og foreninger i kommunen dersom de er berettiget til slike.

Rådmannen anbefaler at OKU gjør vedtak om at eventuelle avtaler mellom Tana kommune og Nedre Tana Danselag om kommunal medvirkning i forbindelse med gjennomføring av Langnesmarkedet sies opp.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Oppvekst- og kulturutvalget	5/2014	11.02.2014

Veinavn til hovedveistrekningene i Tana Kommune**Rådmannens forslag til vedtak**

Tana kommune vil at følgende navn skal bli offisielle adressenavn for hovedveistrekningene i Tana kommune (bokstavene i parentes viser til kriterier for navnsetting som ble vedtatt av kommunestyret i februar 2009, jf. saksopplysninger nedenfor):

Vei	Strekning	Forslag
Del av E6	Fra Deanušaldi / Tana Bru til Levajok fjellstue	Tanadalen (b)
Del av E6	Fra kommunegrensa mot Karasjok til Levajok Fjellstue	Deanugeaidnu (b)
FV 890	Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensa mot Berlevåg Kommune (Geadnjá / Gednje)	Østsida (b)
FV 98	Fra Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensa mot Gamvik Kommune	Vestsida (b)
FV 895	Fra Skiippagurra til riksgrensa mot Finland	Finlandsveien (b)
Del av E6	Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensa mot Unjárgga gielda/ Nesseby kommune	Varangerveien (b)
FV 281	Ruostafielbmá / Rustefjelmá til Gávesluokta/ Gavesluft og Gálbenjárga/ Kaldbakknes	Grønnesveien (b)

Navnene oversendes de aktuelle stedsnavntjenestene for å få avklart om det er nødvendig å reise navnesak etter *Lov om stadnamn*. Samtidig ber kommunen om tilråding av skrivemåten av navnene.

Saksopplysninger

Oppvekst og kulturutvalget (OKU) skal i denne saken velge navn på de 7 hovedveiparsellene i Tana, for å starte prosessen med å gjøre dem til offisielle adressenavn.

Bakgrunn

Tana kommune jobber med å gå over fra matrikkeladresser til veiadresser.

Miljøverndepartementet forutsetter at matrikkelnummer går ut, og at veiadresseformen blir innført som en felles adresseform for hele landet (Ot.prp. 70 (2004-2005) *Om lov om eiendomsregistrering*). Statens Kartverk har på bakgrunn av dette utviklet et strategidokument som tar sikte på at veiadresser skal være på plass over hele landet innen 2015.

Det er matrikkelforskriften § 51 som gir kommunen hjemmel til å fastsette adressenavn:

”Kommunen skal tildele alle gater, veger, stier, plasser og områder som blir brukt til offisiell adressering, et navn som er entydig innenfor kommunen. Skrivemåten fastsettes etter reglene lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn.”

Tidligere vedtak

I mars 2013 vedtok Oppvekst og kulturutvalget (OKU) å dele hovedveinettet opp i hele veiparseller. Dette medførte at hovedveinettet ble delt inn i 6 parseller. Vedtaket var som følger (Sak 2012/848):

”Hovedveistrekingene i Deanu gielda / Tana Kommune deles inn i følgende parseller:

Parsell 1: (E6) Deanušaldi / Tana Bru til Levajok Fjellstue

Parsell 2: (FV890) Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen mot Berlevåg Kommune (Geadnjá / Gednje)

Parsell 3: (FV98) Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen mot Gamvik Kommune

Parsell 4: (FV895) Skiippagurra til grensen mot Finland

Parsell 5: (FV281) Ruostafielbmá / Rustefjelbma til Gávesluokta / Gavesluft

Parsell 6: (E75) Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen mot Unjárgga gielda / Nesseby Kommune”

Adressenummereringen skal følge avstandsprinsippet definert av Statens Kartverk.”

I tillegg til disse seks parsellene, vil det være en parsell som går langs E6 fra kommunegrensen mot Karasjok til Levajok fjellstue. Bakgrunnen for dette er at Statens Kartverk har satt en øvre grense på 100 km for en adresseparsell. Det er derfor nødvendig å dele strekningen Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen i to deler.

Kriterier for valg av veinavn

Den 12.02.2009 vedtok kommunestyret følgende kriterier for fastsetting av veinavn:

- a) Det fastsettes kun ett navn på alle veier i kommunen. Navneformen skal være på ett av de språkene som nyttes i området.*
- b) Som hovedregel bør eksisterende navn i området, eller en variant av dette navnet, benyttes.*
- c) Dersom det ikke finnes eksisterende navn som kan benyttes, bør veier få navn etter landskapsformer/-elementer, naturfenomener, planter eller dyr i området.*
- d) Der en eksisterende bedrift, institusjon, funksjon eller lignende langs veien utgjør et begrep på folkemunne, kan navnet på veien/ stedet henspille på denne funksjonen, (for eksempel Skuvlageaidnu/ Skoleveien).*
- e) Steder/ veier bør kun få navn etter personer der det er hevet over enhver tvil at vedkommende har gjort en innsats som fortjener en slik heder.*
- f) Steder/ veier kan ikke få navn etter nålevende personer.*

g)Der det er mulig bør det velges navn som ikke har ”geaidnu” eller ”vei” i navnet, for å skape variasjon i navnsettingen. ”

Kort om navneforslagene

I løpet av høringsrunden har det kommet sterke ønsker om å benytte eksisterende bygdenavn som grunnlag for adresseringen langs hovedveistrekningene. I et av høringsbrevene sies dette slik: *”Å ikke bruke bygdenavnet og erstatte det med et fellesnavn, pluss husnr. (...) vil være å tilintetgjøre identiteten til bygda.”* Det er også kommet forslag om å benytte de eksisterende gårdsnavnene som adresse, fordi enkelte, spesielt innen landbruket, kjenner tilhørighet til disse navnene.

Når det gjelder FV 281 fra Ruostafielbmá / Rustefjellbma til Gávesluokta / Gavesluft og Gálbenjárga/ Kaldbakknes, er det flere som mener at veistrekningen bør deles i 2 parseller, med ett navn til Gálbenjárga/ Kaldbakknes og et annet navn fra Benjaminsbukta - Gávesluokta / Gavesluft.

I innstillingen har rådmannen fremmet egne forslag til veinavn i tillegg til enkelte navn som er kommet inn gjennom høringsrunden. I vedlegg 1 er en fullstendig liste over de forslagene som er kommet inn gjennom høringsrunden. Administrasjonen har 2 ganger sendt brev til bygdelagene med forespørsel om forslag til veinavn. Dette ble fulgt opp gjennom reportasjer i lokalavisene, og den 27.januar 2014 ble kontaktpersonen i lagene som ikke hadde kommet med forslag, oppringt eller kontaktet gjennom SMS eller e-post.

Navneforslaget Kongsveien er foreslått både på veien fra Rustefjellbma – Langnes og på FV 98 forbi Smalfjordbotn. Bakgrunnen for dette er at det på begge strekningene finnes utmål og skjøter fra 1800-tallet der hovedveien er blitt omtalt som Kongsveien. At dette navnet fins på flere strekninger gjør at det ikke er egnet som navn på en enkelt veiparsell.

Vurdering

Sett i forhold til det arbeidet administrasjonen har hatt med å kontakte lag og foreninger og be om forslag, samt informere om saken gjennom media, er det egentlig kommet inn få navneforslag. En av grunnene til dette kan være at få kjenner tilhørighet til hovedveistrekningene. For eksempel har bygdelagene i all hovedsak konsentrert seg om å komme med forslag til navn på de kommunale veiene som ligger i deres egen bygd. Det er derfor viktig at navnene velges med omhu, for at de skal bli godtatt av de som får veinavnene som adresse, og for at navnene skal bidra til å skape identitet og tilhørighet.

Rådmannen har forståelse for at mange ønsker at de eksisterende bygdenavnene skal benyttes som grunnlag for adresseringen langs hovedveistrekningene. Det er helt opplagt at det har med identitet å gjøre, slik det sies i et av høringsbrevene, jf. saksopplysningene ovenfor. Dette forholdet ble imidlertid vurdert da OKU vedtok å dele hovedveistrekningene opp i parseller, jf. OKU-sak 17/2013. Rådmannen kan ikke se at det er kommet til nye argumenter som skulle tilsi at OKU bør endre dette vedtaket. Det samme forholdet gjør seg gjeldende i forhold til bruk av gårdsnavn som adresse. Det vil ikke gi noen sammenheng i adresseringen.

Rådmannen mener at det for hovedveistrekningene i hovedsak bør fastsettes norske navn. Nedenfor er en nærmere begrunnelse for de enkelte navnene.

Tanadalen (E6 Deanušaldi / Tana Bru til Levajok Fjellstue)

Om turen går fra Tana Bru til Karasjok, eller fra Karasjok til Tana Bru, så går turen gjennom Tanadalen. På folkemunne omtales det å kjøre opp langs elva mot Karasjok på vestsiden av Tanaelva som «å kjøre oppover Tanadalen». Selv om veien på østsiden også går langs elva, er

det få eller ingen som omtaler veien fra Skiipagurra til Polmak og videre til Nuorgam, som å kjøre oppover Tanadalen. Det norske navnet er foretrukket da det vil hindre forveksling med *Deanugeaidnu*, som er navnet på med E6 fra Karasjok til kommunegrensa mot Tana kommune.

Det er kommet inn følgende, andre forslag til navn på denne veistrekningen:

- Deanuleahki
- Badjedeanu
- Karasjokveien
- Veien langs Tana

***Vestsida* (FV98, Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen mot Gamvik kommune)**

Dette navneforslaget må ses i sammenheng med navnet *Østsida* på FV 890. Navnene vest- og østsida, brukes mange steder langs Tanaelva, helt fra Buolbmát/ Polmak til Bonjákas/ Bonakas. Samtidig blir fjordområdene fra Ráttovuotna/ Smalfjord - Deanodat/ Vestertana, i enkelte sammenhenger omtalt som vestsektoren.

Rådmannen har også vurdert *Fjordveien* som et passende navn på denne veistrekningen, fordi den går forbi fjordområdene Smalfjord, Torhop, Tarmfjord og Vestertana, før den fortsetter over Ifjordfjellet til Ifjord. Rådmannen har imidlertid kommet til at *Vestsida* vil være et bedre navn, sammen med *Østsida* som navn på FV 890. Navnene er enkle, og sier klart hvor en er geografisk i kommunen.

Andre forslag til navn på denne veistrekningen er:

- Ifjordveien
- Vestertanaveien
- Rustefjelbmaveien
- Kongsveien (Deler av veistrekningen, bl.a. forbi Smalfjordbotn)

***Østsida* (FV890 Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen mot Berlevåg kommune)**

Dette navnet ble foreslått av et bygdelag. Det er et enkelt navn som er i bruk på deler av strekningen. Sammen med navnet *Vestsida* på FV 98 til Ifjordfjellet, gir det et lett forståelig geografisk innhold til adresseringen. Se kommentarene ovenfor til navnet *Vestsida*.

Rådmannen har også vurdert *Stangnesveien* som et passende navn på denne veistrekningen. Grunntanken bak dette veinavnet er Stangnestinden, som kan ses langs mesteparten av strekningen og som er mer synlig på østsiden av elva enn fra vestsiden. Navnet er kortet ned fra Stangestindveien til Stangnesveien, fordi det er lettere å uttale Stangnesveien.

Andre forslag til navn på denne veien er:

- Austertanaveien
- Gednjeveien
- Fiskeværveien
- Båtsfjordveien

***Varangerveien* (E75, Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen mot Unjárgga gielda / Nesseby Kommune")**

Veistrekningen går mot Varangerfjorden og området rundt denne fjorden har lenge blitt kalt for Varanger. Det er kun kommet et annet forslag til navn på denne veien: Vadsøveien

***Grønnesveien* (FV281, Ruostafielbmá / Rustefjelbma til Gávesluokta / Gavesluft)**

Grønneset er det ytterste punktet mot Tanafjorden, i gangavstand både fra Kaldbakknes og Gavesluft. Dette er et populært fiskeområde da det ligger på utsiden av grensen mellom elv og sjø. Dette er ikke endepunktet på veien, men det er mulig å ta seg hit både fra Kaldbakknes og

Gávesluokta. Det er mulig å bruke begge de andre navnene, men ingen av disse er det klare endepunktet for veien. Rådmannen mener det vil være riktig å bruke samme navn på veien til begge stedene, se også saksopplysningene ovenfor.

Andre forslag til navn på denne veien er:

Gavesluftveien

Kaldbakknesveien

Langnesveien

Komseveien/ Komsaveien

Gullholmveien

Rustefjelbmaveien

Landbruksskoleveien

Ønske om oppdeling i parseller:

- o Rustefjelbma – Langnes: Kongsveien
- o Langnes – Kaldbakknes: Kaldbakknesveien
- o Benjaminsbukt - Gávesluokta / Gavesluft: Gavesluftveien

Finlandsveien (FV895, Skiippagurra til grensen mot Finland)

Veiens endepunkt er riksgrensen mot Finland. Det er få markante og kjente landskapsformer/elementer langs denne strekningen som kan gi navn til veien, selv om Gollevárri/ Gullfjellet, er et kjent begrep for de som bor i området. En variant av Gollevárregeaidnu kan derfor benyttes, på samme måte som fjellformasjonen Stangnestind kan benyttes på FV 890. Selv om Finlandsveien også er i Karasjok, mener rådmannen det er mest naturlig å bruke endepunktet for å navngi veien. Alternativt kan den siste bygda på norsk side, Polmak, gi navn til veistrekningen, slik at navnet blir Polmakveien.

Andre forslag til navn på denne veien er:

Njuorggángeaidnu

Smuglerveien

Grenseveien

Gollegeaidnu/ Gullveien

Gamle Polmak

Deanugeaidnu

Karasjok kommune bruker veinavnet Deanugeaidnu fra sentrum i Karasjok, langs E6 til kommunegrensen mot Tana. Rådmannen mener det er mest hensiktsmessig å videreføre dette navnet de få kilometerne fra kommunegrensa til Levajok fjellstue, framfor å innføre et nytt navn på denne korte strekningen. Siden veinavnet vil være en videreføring av veinavnet i Karasjok kommune, vil adressenumrene fortsette fra veiparsellen i Karasjok kommune.

Nummerering

Nummerering vil bli gitt etter avstandsprinsippet. Dette prinsippet sier at det skal gis ett nummer pr 10 m vei. Avstandene vil bli fastsatt med bakgrunn i to-dimensjonal framstilling av veinettet hentet fra Norges Vei Data Bank (NVDB). Startpunktene vil være midtpunktet i framtidig rundkjøring som etableres i forbindelse med bygging av ny Tana bru. Eksisterende veikryss vil ikke bli benyttet, da det om noen år vil bli flyttet. Dette er klarert med Statens Kartverk.

Vedlegg 1:**FORSLAG TIL NAVN PÅ HOVEDVEISTREKNINGENE I TANA**

Forslagene i tabellen nedenfor er kommet inn gjennom høringsrunden med lag og organisasjoner i kommunen, gjennomført i perioden 5.desember 2013 – 31.januar 2014.

Hovedveistrekningene i Deanu gielda / Tana Kommune		Forslag
Vei	Strekning	
E6	Deanušaldi / Tana Bru til Levajok Fjellstue	Tanadalen Deanuleahki Karasjokveien Badjedeanu Veien langs Tana
E6	Levajok Fjellstue til kommunegrensen mot Karasjok	Deanugeaidnu (videreføres fra Karasjok kommune) Veien langs Tana
E6	Deanušaldi / Tana Bru Unjárgga gielda / Nesseby Kommune	Vadsøveien Varangerveien
FV890	Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen mot Berlevåg Kommune (Geadnjá / Gednje)	Austertanaveien Gednjeveien Østsida Båtsfjordveien Fiskeværveien
	Forslag: FV 890 deles opp i flere parseller	Eksisterende bygdenavn benyttes
FV98	Deanušaldi / Tana Bru til kommunegrensen mot Gamvik Kommune	Ifjordveien Vestertanaveien Rustefjelmaveien
	Deler av veien (forbi Smalfjordbotn)	Kongsveien
	Forslag: FV 98 deles opp i flere parseller	Eksisterende bygdenavn benyttes
FV895	Skiippagurra til grensen mot Finland	Finlandsveien Njuorggángaaidnu Smuglerveien Grenseveien Gollegeaidnu Gullveien Gamle Polmak
FV281	Ruostafielbmá / Rustefjelmá til Gávesluokta / Gavesluft	Gavesluftveien Kaldbakknesveien Langnesveien Komseveien/ Komsaveien Gullholmveien Rustefjelmaveien Landbruksskoleveien
	Ruostafielbmá / Rustefjelmá til Gálbenjárga/ Kaldbakknes	Kaldbakknesveien
”	Rustefjelmá – Langnes	Kongsveien
”	Langnes - Kaldbakknes	Kaldbakknesveien
”	Benjaminsbukt - Gávesluokta / Gavesluft	Gavesluftveien

Navnsetting av gater og veier

Forord

Denne brosjyren er en innføring i navnsetting av gater og veier (adresse-navn). Den tar for seg de viktigste prinsippene for navngiving, hvilke regler som gjelder for skrivemåten av navna, og prosedyren kommunen må følge når skrivemåten av adressenavn skal fastsettes.

Alle bygninger som skal brukes til boligformål, fritidsformål, næringsvirksomhet eller offentlig eller publikumsrettet virksomhet, skal ha veiadresse med husnummer (adressenummer). Etter *lov om eighedsregistrering* (matrikkelloven) er det kommunen som fastsetter offisiell adresse.

Når kommunen skal gjøre navnevedtak, har navngivingsprosessen to sider. Den første gjelder valg av navn, altså hva de aktuelle gate- og veistrekningene (adresseparsellene) skal hete. Her må en særlig ta hensyn til kapittel 12 i *forskrift om eiendomsregistrering* (matrikkelforskriften). Den andre gjelder hvordan navnet skal skrives. Her må en bruke *lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn* (stedsnavnloven).

Navngivingsprinsippene nedenfor gjelder i første rekke valg av adresse-navn, men de er også aktuelle ved navnsetting av andre lokalitetstyper der kommunen har vedtaksmyndighet, for eksempel navn på:

- hyttefelt, boligfelt og andre regulerte områder som ikke er adresseparseller
- kommunale skoler, barnehager, sykehjem, parker, torg, kaier, havner, idrettsanlegg og friluftsområder
- bruer, tunneler og veikryss som er en del av det kommunale veinettet

Reglene om skrivemåte og saksbehandling etter stedsnavnloven gjelder i alle navnesaker der kommunen er vedtaksorgan.

Prinsipper for valg av adressenavn

Alle stedsnavn, også adressenavn, representerer viktige språklige og kulturelle verdier. De er en del av lokalmiljøet og lokalhistorien, og de er med på å styrke folks følelse av å høre til på et sted. Når nye navn skal vedtas, må en ha i tankene at disse navna skal bli stående i generasjoner framover.

Stedsnavn er kulturminner.

I kapittel 6.6.1 i Kartverkets adresseveileder (se faktaboksen) er det gitt en kort oversikt over prinsipper for valg av adressenavn. Disse prinsippene blir her utdypet, med utgangspunkt i Botolv Hellelands bok *Adresser og stadnamn – del 2*¹:

1. Se <http://www.sprakrad.no/upload/Stedsnavn/Adresser%20og%20stadnam.pdf>

1. Navnet må passe inn i et samordnet system for adressering

Av praktiske grunner er det viktig å unngå at samme navn blir brukt om mer enn én adresseparsell i kommunen. Før et nytt navn blir vedtatt, må en se til at det ikke kan forveksles med eksisterende navn i kommunen eller i tilstøtende områder i nabokommunene. En bør begrense bruken av navn med samme forledd, som *Bergsvegen* og *Bergsbakken*. Av hensyn til uttrykningstjenestene og andre som skal finne fram, bør slike navn plasseres i tilknytning til hverandre.

2. Navnet bør bygge på og føre videre den lokale navnetradisjonen

At en bygger på den lokale navnetradisjonen, vil si at en prøver å føre videre lokale, tradisjonelle stedsnavn i adressetildelinga. Slik bidrar en til å bevare stedsnavn som kanskje ellers ville gått ut av bruk. For eksempel kan det være aktuelt å ta utgangspunkt i navn på gårder eller andre virksomheter, eller en kan bruke navn på teiger og nedlagte husmannsplasser som *Lykkja*, *Nyjordet*, *Sagbakken* og *Sørtorpet*, enten direkte eller med tillegg av et ord for vei. I kommuner med kvensk og samisk navnetradisjon er det aktuelt å bruke navn på disse språka, for eksempel navn på gamle slåttemarken, myrer, fiskeplasser og skogteiger. Forutsetninga for å bruke slike navn er at den veien eller det området som skal ha navn, ligger på eller like ved stedet som har navnet fra før.

Nye adressenavn bør bygge på lokale stedsnavn og tradisjonelt ordtilfang.

Dersom en lager nye stedsnavn, bør en bygge på det tradisjonelle ordtilfanget. En kan gjerne bruke mer dialektale ord som *brekke*, *gang*, *geil*, *gutu*, *kleiv*, *lei*, *linne*, *løype*, *rekster*, *renne*, *råk*, *smug*, *strede*, *tråkk* og *veit* i stedet for de mer vanlige etterleddene *vei/veg* og *gate* (se også punkt 3).

Det fins mange eksempler på at private utbyggere markedsfører prosjektene sine med prangende navn som *Finstad hageby*, *Nylund park* eller *Oppenåsen panorama*. For å unngå at slike navn tas i bruk som adressenavn framfor mer tradisjonelle stedsnavn og navnelaginger, er det viktig at kommunen er tidlig ute med adressetildeling og navnsetting.

3. Navnet bør passe på stedet

At et navn passer på stedet, betyr at det uttrykker særdrag ved adresseparsellen eller området rundt. Ved siden av ord som *vei/veg, gate/gutu, sti* osv. kan en også bruke ord som karakteriserer terrenget der veien ligger, som *bakke, eng, haug, helling, jorde, li, slette, voll* osv. Tradisjonelle stedsnavn har vanligvis bakgrunn i lokale natur- og kulturforhold, og de har derfor en naturlig tilknytning til stedet.

4. Navnet bør ikke virke støtende eller komisk

Når en lager nye navn, må en tenke på dem som skal bo i området. Derfor bør en ikke velge navn som kan virke støtende eller komiske. Det vil likevel ikke si at en skal unngå tradisjonelle navn i området selv om de kan gi negative assosiasjoner for folk som ikke kjenner til det lokale navnetilfanget og talemålet.

5. Navna bør være varierte

En bør legge vekt på variasjon og mangfold i navngivingen. Det kan gjøres ved å bruke ulike etterledd (se punkt 2 og 3), men også ved å bruke tradisjonelle stedsnavn eller ord fra lokale kultur- eller næringsforhold i adressenavna, for eksempel navn fra gårds- og skogsarbeid (*Ploglandet, Slåttenga, Tømmervelta*), navn fra industrivirksomhet (*Maskingata, Sagbruksbakken, Verksveien*), plantenavn (*Bjørkebakken, Bringe-bærstien, Fiolveien*) eller dyrenavn (*Ekornveien, Elgtråkket, Rådyrfaret*).

6. Navnet bør være lett å skrive, lese og uttale

Adressenavna skal hjelpe oss å finne fram dit vi skal. Når en skal velge navn, bør en derfor legge vekt på at navnet er lett å oppfatte, skrive og uttale. En kort sammensetning er som regel bedre enn en lang. For eksempel kan en vurdere *Bråtavegen* som veinavn istedenfor *Rønnerud-bråtavegen*.

7. En bør unngå å bruke navn på nålevende personer i adressenavna

Grunnen til det er at omdømmet til en person kan endre seg over tid. Helst bør det gå minst fem til ti år fra en person er død, til en velger å ta i bruk vedkommendes navn som en del av et adressenavn.

Hvordan skal navna skrives?

Allment om skrivemåten av stedsnavn

Stedsnavn i offentlig bruk skal skrives i samsvar med reglene i stedsnavnloven. Som hovedregel skal en ta utgangspunkt i den nedarvede lokale uttalen, det vil si den uttalen av navnet som er overlevert fra tidligere generasjoner, og som fortsatt er i bruk på stedet. Skrivemåten skal likevel tilpasses gjeldende rettskrivingsprinsipper for norsk og samisk. For kvenske stedsnavn skal skrivemåten følge gjeldende rettskrivingsprinsipper i finsk. Avsnittene om skrivemåte nedenfor gjelder norske navn, men Språkrådets stedsnavntjeneste gir også råd om skrivemåten av kvenske navn (se siste side).

Eksisterende stedsnavn som del av et adressenavn

Skrivemåten av navnet i primærfunksjonen, det vil si navnet på den opprinnelige lokaliteten, skal etter stedsnavnloven § 4 andre ledd være retningsgivende for skrivemåten av navnet i andre funksjoner. Hvis et gårdsnavn har vedtatt skrivemåte *Steinvoll*, må en skrive *Steinvollvegen*, *Steinvollbakken* osv. dersom dette gårdsnavnet skal inngå som førsteledd i adressenavn.

Med et navns primærfunksjon menes den lokaliteten som først bar navnet. For eksempel kan et gårdsnavn *Steinvoll* gi navn til fjellet *Steinvollnuten*, vannet *Steinvolltjernet* og tettstedet *Steinvoll*. Det vil da være gårdsnavnet *Steinvoll* som er navnets primærfunksjon, og skrivemåten av gårdsnavnet blir retningsgivende for navnet på fjellet, vannet og tettstedet.

Noen ganger kan det være tvil om hvilken skrivemåte som gjelder for et eksisterende stedsnavn. Ifølge stedsnavnloven skal alle vedtatte skrivemåter av stedsnavn, også adressenavn, innmeldes i Sentralt stedsnavnregister (SSR). Dette registeret inneholder ikke bare vedtatte navn, men også såkalte godkjente navneformer, det vil si skrivemåter som var i offentlig bruk da stedsnavnloven tok til å gjelde 1. juli 1991. Når det ikke er reist navnesak og gjort vedtak om skrivemåten av et navn etter

reglene i stedsnavnloven, vil ofte ett og samme navn ligge inne med flere godkjente skrivemåter. Kommunen bør da, i tråd med forskriften til stedsnavnloven § 15 siste ledd, velge den skrivemåten som står på navneenhetsplassen (den øverste plassen) i SSR når navnet skal brukes på kart, på skilt eller i adresser, eller når det skal være forledd i en ny sammensetning.

Dersom kommunen ønsker å bruke et allerede eksisterende navn i adressenavnet, men med en skrivemåte som ikke er registrert i SSR, må det reises navnesak om skrivemåten av navnet i primærfunksjonen før det kan tas i bruk som del av et adressenavn. Det framgår av § 5 i stedsnavnloven hvem som har vedtaksmyndighet for navnet i primærfunksjonen. Vanligvis er det Kartverket.

Å reise navnesak vil si å ta opp skrivemåten av ett eller flere navn med det organet som har vedtaksmyndighet. Dette organet følger saksgangen som er nedfelt i stedsnavnloven med høringsrunder der alle som har uttalerett, får mulighet til å uttale seg. Deretter skal stedsnavntjenesten gi sin tilråding før organet gjør vedtak om skrivemåten.

Skrivemåten av utenlandske navn og personnavn i adressenavn

Utenlandske navn og nyere personnavn trenger ikke følge gjeldende rettskriving. Personnavn skrives som hovedregel slik vedkommende selv skrev navnet. Når navn på historiske personer skal brukes i adresse-navn, følger en Språkrådets liste over historiske navn².

Bestemt eller ubestemt form?

Når et personnavn i genitiv er brukt som forledd i et adressenavn, kan etterleddet skrives i ubestemt form: *Karl Johans gate*. Ellers bør

navnet som hovedregel skrives i ett ord og med bestemt form av sisteleddet i samsvar med vanlig norsk navnelaging: *Gamleveien, Grünerløkka, Myrsletta, Leitet*.

Stedsnavn skal oftest skrives i ett ord og i bestemt form med bestemt artikkel.

Ett eller flere ord?

Det vanlige i norsk navnelaging er at flerleddete navn skal skrives i ett ord og har bestemt form (*Dalsskogen* og *Nærøybrua*, ikke *Dal skog* og *Nærøy bru*). Når det gjelder gate- og veinavna, er det imidlertid en viss tradisjon for særskriving, altså at navnet skrives i to eller flere ord. Dersom førsteleddet står i genitiv og sisteleddet har ubestemt form, er det vanlig at navnet særskrives, for eksempel *Håkons veg* og *Ivar Aasens gate*. Det er imidlertid ikke noe i veien for at disse navna kan skrives i bestemt form, altså *Håkonsvegen* og *Ivar Aasen-gata*. I det siste eksemplet viser bindestreken at ordet *gata* står til hele personnavnet og ikke bare til etternavnet.

Stor eller liten forbokstav?

Stedsnavn skal alltid skrives med stor forbokstav. Ved løse sammensetninger skal bare det første ordet ha stor bokstav når resten av navnet er et fellesnavn i ubestemt form: *Nedre gate*, *Solli plass*. Slike navn kan også skrives *Nedregata*, *Solliplassen*, se forrige avsnitt.

Sammensetningsmåte

Når navn som *Dalen*, *Fjellet*, *Tangen* og *Vika* går inn som forledd i andre navn, mister de vanligvis endelsen og får eventuelt en sammensetningsfuge: *Dalsveien*, *Fjellvegen*, *Tangevegen*, *Vik(s)vegen*. Såkalte jamvektsord får endinger som *-ån/-an* (*Bråtån/Bråtan*), *-ua* (*Gutua*). I sammensetninger kan disse beholde den spesielle vokalen, altså *Bråtåvegen/Bråtavegen*, *Gutulia*. Når en lager nye, sammensatte navn, bør en alltid undersøke om det fins andre sammensetninger med samme forledd som kan brukes som mønster.

Bruk av apostrof

Genitivs-s kan brukes når forleddet er et personnavn: *Sigurds vei*. Etter personnavn som slutter på *s*, *x* eller *z*, skal det brukes bare apostrof: *Elias Blix' gate*, *Herman Foss' gate*.

Aksenttegn

I ord som *allé* og *chaussé* er det ifølge rettskrivingen valgfritt å bruke aksenttegn. I adressenavn er det likevel vanlig praksis at aksenttegnet brukes i ubestemt form, men ikke i bestemt form: *Madserud allé*, men *Harbitzalleen*.

Prosedyre for behandling av nye adressenavn

Denne prosedyren er mer utførlig beskrevet i Kartverkets adresseveileder.

1. Kommunen lager inndeling i adresseparseller

Det å legge til rette og bestemme adresseparsellene er en teknisk/administrativ oppgave og foretas vanligvis av kommunens oppmålingsmyndighet.

2. Kommunen lager forslag til adressenavn for parsellene

Forut for eller i forbindelse med det bør folk i kommunen og lokale lag og foreninger inviteres til å komme med innspill og navneforslag. Dette kan skje ved kunngjøring i lokale aviser og/eller på kommunens nettsider. Kommunen kan gjerne ta kontakt med stedsnavntjenesten i det forberedende arbeidet.

3. Kommunen sender navneforslag(ene) til stedsnavntjenesten til uttalelse

For adressenavn med forledd som ikke er registrert i SSR, bør det legges ved en begrunnelse for navnevalget. Jo mer informasjon som tas med, jo lettere blir arbeidet for stedsnavntjenesten. Stedsnavntjenesten sjekker navna mot opplysningene og statusen i SSR og eventuelt i andre kilder, og gir sin tilråding om skrivemåten av navna.

4. Stedsnavntjenesten vurderer behovet for å reise formell navnesak

Dersom kommunen ønsker å bruke en skrivemåte som avviker fra skrivemåten(e) i SSR, må det reises formell navnesak etter saksgangen i stedsnavnloven. Det vil si at kommunen tar opp navnesaken med vedtaksorganet (vanligvis Kartverket), og at det blir gjennomført høringsrunder slik at alle som har uttalerett, får muligheten til å uttale seg. Før det gjøres vedtak, skal stedsnavntjenesten gi sin tilråding. Dersom det er mange adressenavn som er til behandling samtidig, kan de navna som det skal reises formell navnesak for, tas ut av hovedbehandlingen, slik at ikke hele adresseringsprosessen stopper opp. Se ellers avsnittet «Eksisterende stedsnavn som del av et adressenavn» ovenfor.

5. Vedtak om valg av navn

Når skrivemåten av de foreslåtte navna er avklart, gjør kommunen vedtak om hvilke navn som skal gjelde for de aktuelle adresseparsellene, og fører disse navna i matrikkelen. Det er ingen formell klageadgang på slike vedtak.

6. Vedtak om skrivemåte

For navn som har vært behandlet i formell navnesak etter stedsnavnloven, gjør kommunen formelt vedtak om skrivemåten av adressenavna og fører dem inn i matrikkelen.

7. Registrering av nye adressenavn

Nye adressenavn skal føres i matrikkelen, i SSR og i FKB-vegnett (Felles kartdatabase vegnett, Kartverkets register for veginfo). Mer informasjon om dette fins i Kartverkets adresseveileder.

8. Klage

Formelle vedtak om skrivemåten av adressenavn kan påklages. Etter stedsnavnloven er det bare *skrivemåten* av adressenavn som kan påklages, og ikke selve navnevalget. Hvem som kan klage på skrivemåten, går fram av stedsnavnloven § 10. Klagen skal sendes til vedtaksorganet, det vil si til kommunen i saker som gjelder navn på adresseparseller. Kommunen forbereder klagesaken på samme måte som ved første gangs behandling. Det vil blant annet si at navnet på nytt må ut på lokal høring og sendes til stedsnavntjenesten for ny uttalelse. Der- som klageren ikke får medhold av vedtaksorganet, skal saken sendes til klagenemnda for stedsnavnsaker. Klagenemndas vedtak er endelig.

Nye adressenavn som det ikke er gjort formelt vedtak for etter stedsnavnloven (det vil si navn som har status godkjent i SSR), er det ikke adgang til å klage på, men det kan reises navnesak for å få gjort vedtak om skrivemåten.

Samiske og kvenske navn har en litt annerledes saksgang enn den som er beskrevet ovenfor. Mer informasjon om dette fins på Språkrådets nettsider³.

3. Se <http://www.språkrådet.no/nb-NO/Tema/Stedsnavn/Skrivematen-av-stedsnavn/Skisse-over-saksgang-/>

Språkrådets stedsnavntjeneste

Språkrådets stedsnavntjeneste gir råd om skrivemåten av norske og kvenske stedsnavn. Vi gir også råd om navnsetting og svarer på spørsmål om stedsnavn og stedsnavnbruk generelt.

Alle statlige, fylkeskommunale og kommunale organ som skal vedta skrivemåter av stedsnavn, skal legge saken fram for stedsnavntjenesten før det gjøres vedtak.

www.sprakradet.no
www.språkrådet.no

Under menypunktet «Stedsnavn» på Språkrådets nettsted finner du kontaktinformasjon til stedsnavntjenesten og mer informasjon om stedsnavn og kommunal navnsetting.

Den samiske stedsnavntjenesten er tilknyttet Sametinget. Det fins kontaktinformasjon på Sametingets nettsider.

Denne brosjyren fins også på nynorsk.
Utforming: Tank design
Trykk: 07 Oslo
Opplag 4000 (2012)
Kartgrunnlag: Kartverket 2012

Veien Tråkka (forsida) i Oslo fikk navn etter en havnehage som før lå på stedet. Nye adressenavn bør bygge på lokale stedsnavn. Slik tar vi vare på navn som ellers kunne blitt borte.
Foto: Språkrådet

PS 6/2014 Referatsaker/Orienteringer

RS 1/2014 Søknad om midler til arrangement av samefolkets dag

RS 2/2014 Tilskudd - arrangement Samefolkets dag 2014

RS 3/2014 Søknad om tilskudd til arrangement 6. februar - Samefolkets dag ved Tana bru

RS 4/2014 Tilskudd - arrangement Samefolkets dag 2014

RS 5/2014 Navn på veier i Tana kommune: Sammenstilling av navneforslag 2013